

Stiftsstyrelsen

ܟܘܪܕܝܢܐ ܟܘܪܕܝܢܐ
ܟܘܪܕܝܢܐ ܟܘܪܕܝܢܐ ܟܘܪܕܝܢܐ

SYRISK ORTODOXA KYRKAN I SVERIGE

**Till
Socialdepartementet
103 33 Stockholm**

**e-post:
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.hc@regeringskansliet.se**

Yttrande över ”Remiss av redovisningen av uppdrag om att lämna förslag om organisationsförändring gällande Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor och Myndigheten för stöd till trossamfund”

Diarienummer: S2023/03010

Syrisk-ortodoxa kyrkan i Sverige anser att SST har bör i första hand kvarstå som en egen myndighet eller om en sammanslagning genomförs, att det etableras i form av ett Center under MUCF. Vi vill betona vikten av att värna om följande principer och förmågor:

Trossamfunden är en aktör av särskild karaktär. Därför anser vi att det behövs en religiös läskunnighet, inklusive kunskap om religionsfrihetens långtgående skydd av samfundens autonomi, olika samfunds inre liv och struktur för att kunna fullfölja ett eventuellt främjandeuppdrag och rättssäkert tillämpa villkoren för statsbidrag.

Oavsett hur regeringen väljer att organisera sin förvaltning behövs sådan kompetens och förmåga både inom styrningen och på tjänstemannanivå.

Regeringen bör säkerställa att trossamfunden i samband med omorganisationen inte osynliggörs rent begreppsmässigt inom myndighetssverige.

Vi vill vidare lämna följande synpunkter på skrivelsen om omorganisering:

Syrisk-ortodoxa kyrkan i Sverige ser i skrivelsen en otydlighet gällande myndigheternas roller, mandat och praxis i förhållande till trossamfunden, en otydlighet vi menar bör adresseras i samband med omorganiseringen, inte minst inför kommande myndighetsinstruktioner.

Vi vill betona betydelsen av stödet Myndigheten för stöd till trossamfunden (SST) ger, inte minst genom de olika plattformarna knutna till myndigheten, särskilt till många av de ortodoxa samfunden, där en del inte har en anställd personal eller en stark administration inom samfunden. De ortodoxa samfunden har etablerat sig här i Sverige under olika tidsperioder, där en del har varit väletablerade och har hunnit bygga fungerande strukturer medan andra samfund fortfarande är i en organisatorisk uppbyggnadsfas. I detta sammanhang har Ortodoxa och österländska kyrkors ekumeniska råd (OÖKER) spelat en avgörande roll och varit en viktig mötesplats för de ortodoxa kyrkorna. SST har även byggt upp en kompetens om och dialog med ortodoxa kyrkorna som är viktig att värna om och ha vid bidragshantering, beredskapsfrågor, krishantering osv.

Vi saknar i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF):s analys en medvetenhet om myndighetens behov av ökad kompetens gällande trossamfunden och religionsfriheten inför ett eventuellt övertagande av bidragshantering till trossamfunden. MUCFs egna beskrivningar uttrycker

Stiftsstyrelsen

ܟܪܝܣܬܝܘܬܝܢ ܟܪܝܣܬܝܘܬܝܢ
ܟܪܝܣܬܝܘܬܝܢ ܟܪܝܣܬܝܘܬܝܢ ܟܪܝܣܬܝܘܬܝܢ

SYRISK ORTODOXA KYRKAN I SVERIGE

---

potentiella målkonflikter mellan grundlagsskyddad religionsfrihet och myndighetens övriga uppdrag. Dessa målkonflikter bör beaktas vid ett beslut av omorganiseringen. Vidare bör en plan fastställas för att säkra rätt kompetens hos myndigheten.

Trossamfunden – en aktör av särskilt karaktär

Fenomenet ”samhälle” kan definieras och struktureras på olika sätt. I Sverige brukar en ofta skilja mellan tre sektorer: det offentliga, näringslivet och civilsamhället. I en sådan tredelning har trossamfunden en naturlig plats i tredje sektorn, även om en sådan indelning inte är den enda möjliga och rimliga.

Trossamfunden är i särklass den största delen av civilsamhället, med kristna samfund som majoritet. Kyrkorna samlar väl över 6 miljoner medlemmar, vilket exempelvis är dubbelt så många som idrottsrörelsen.

Kyrkornas bidrag är mångahanda. Genom församlingar över hela Sverige och i samverkan med samarbetskyrkor i andra länder är trossamfunden aktiva inom vitt skilda områden, såsom socialt och psykosocialt stöd, existentiell hälsa, kulturverksamhet och humanitärt bistånd.

Kyrkorna utför insatser bland äldre, ensamma, hemlösa och flyktingar. Vi bidrar till kulturlivet genom tusentals körer och otaliga konserter. Vi ger unga ett sammanhang att växa i med alltifrån bebisrytmik och scouter via sorgegrupper för barn till konfirmandundervisning. Vi samverkar med det offentliga för att ge stöd vid mindre och större kriser. Vi arbetar med suicidprevention. Vi bedriver självvård på sjukhus och i fängelser. Vi är del av ett omfattande hjälp- och biståndsarbete över hela världen. Vi bidrar till det demokratiska samtalet på lokal, regional och nationell nivå. Vi firar gudstjänster, döper, viger och begraver och stöttar människor i olika skeden av livet. Vi bidrar till existentiell hälsa och mellanmänsklig tillit, samt att motverka ofrivillig ensamhet.

Delar av dessa insatser och samhällseliga bidrag är gemensamma med andra organisationer inom civilsamhället. Trossamfunden har dock en särart eller särskild karaktär, både i sin teologiska självförståelse och i sin avgörande historiska och aktuella plats inom samhället och kulturen. Detta gäller både i Sverige och internationellt.

Även juridiskt bekräftas trossamfundens särart. ”Trossamfund” är en särskild organisationsform och omfattas av ett eget lagområde. Exempelvis måste föreskrifter rörande trossamfund meddelas genom lag (8 kap. 2 § regeringsformen), vilket tydliggör att statens relation till trossamfunden behöver hanteras i särskild ordning till skillnad från övriga civilsamhället. Delar av vår verksamhet skyddas alltså av nationell lagstiftning och även av internationella konventioner om religions- och övertygelsefrihet.

Det finns en spänning, både i samfundens självbild och i det offentliga beskrivning av trossamfunden, mellan att vara ”en självklar del av civilsamhället” och att vara en part i sin rätt med särskild karaktär. Vi saknar en medvetenhet om denna komplexitet i MUCFs beskrivning och analys (e.g. s.12)

Trossamfunden och den offentliga sektorn

Oavsett ställning inom civilsamhället är trossamfunden en viktig samverkanspart till det offentliga. I många områden, inte minst socialt arbete och krisstöd, finns goda exempel på gemensamma insatser. Samverkan sker också ekonomiskt, genom att offentliga medel går till civilsamhället och trossamfunden

---

Adress
Klockarvägen 104
151 61 Södertälje
Sweden

Telefon
08 – 550 841 40
Fax
08 – 550 841 40

E-post
info@syriskortodoxakyrkan.se
Hemsida
www.syriskortodoxakyrkan.se

Bankgiro
5294-3552
Organisationsnr:
252004-1241

Stiftsstyrelsen

ܟܘܨܬܝܢܐ ܟܘܨܬܝܢܐ
ܘܥܠܡܐ ܟܘܨܬܝܢܐ ܟܘܨܬܝܢܐ ܟܘܨܬܝܢܐ

SYRISK ORTODOXA KYRKAN I SVERIGE

för att stödja verksamheterna, liksom civilsamhället och trossamfunden bidrar med sina resurser till samhällsbygget.

De två aspekterna av relationen – samverkan och dialog, respektive ekonomiskt stöd – präglar också de olika analyserna som MUCF och SST gör gällande en möjlig omstrukturering. I redovisningen framträder skillnaderna i myndigheternas uppdrag och uppdragstolkning. Emedan MUCF betonar sin kompetens inom bidragshantering och kontrollverksamhet utvecklar SST mest sina bidrag gällande dialog med trossamfunden i olika samarbetsorgan.

MUCF och SST ser också olika risker. MUCF befärar att ungdomsfrågor nedprioriteras vid en omstrukturering, medan SST påpekar risken av att frågor som rör trossamfunden nedprioriteras.

Vi delar samma farhåga gällande nedprioritering av samfundsfrågorna. Vi är angelägna om att trossamfundens roll och plats i samhället synliggörs. Vi anser samtidigt att detta principiellt kan och behöver göras oavsett myndighetsstruktur.

Det går att argumentera för att arbetet med vissa för kyrkorna centrala sakfrågor mellan trossamfunden och övriga civilsamhälle kan komma att förbättras genom en fördjupad kontakt med MUCF. Samtidigt finns förstås risken att trossamfundsfrågor hamnar mer i skymundan ifall myndigheterna sammanförs och uppdraget att främja dialog mellan staten och trossamfunden skulle försvinna ur myndighetsinstruktionen, något också SST påpekar.

Det kan finnas ett visst symbolvärde i hur regeringen strukturerar sin förvaltning. Ett eventuellt införlivande av SSTs nuvarande uppgifter under MUCFs nuvarande organisationsbeteckning kan medföra att trossamfunden rent begreppsmässigt osynliggörs i myndighetssverige. Regeringen bör vidta åtgärder för att minska den risken.

Bidragshantering, dialog och religiös läskunnighet

I SSTs och MUCFs analys framkommer olika tolkningar av förhållandet mellan främjande arbete och bidragshandläggning. Vi instämmer i vikten av transparens och uppföljning vid hantering av offentliga bidrag som betonas av MUCF. Vi vill, liksom SST, betona vikten av religiös läskunnighet, av fördjupad kunskap om religionsfriheten samt kompetens om olika samfunds struktur och inre liv vid bidragshanteringen.

Villkoren för statsbidrag, de så kallade demokrativillkoren, har flera bedömningskriterier som kräver kunskap om respektive samfund för att kunna tillämpas rättssäkert. Skulle regeringen vilja ändra nuvarande hantering av statsbidragen till trossamfunden bör regeringen säkerställa att sådan kompetens finns på plats innan bidragshanteringen överförs, för att trygga rättssäkerhet och kvalitet. Denna kompetens, nödvändig för såväl bidragshantering som främjande och dialog, behövs både inom styrningen och på tjänstemannanivå i myndigheten.

Behov av förtydligade roller

Förordningen (2017:104) med instruktion till SST nämner främjandet av dialog mellan staten och trossamfunden som det första bland myndighetens uppdrag. Dialog mellan trossamfunden och olika aktörer inom det offentliga sker på olika nivåer och i många olika forum, både lokalt, regionalt och nationellt.

Stiftsstyrelsen

ܟܘܨܬܝܢܐ ܟܘܨܬܝܢܐ
ܘܥܡܐ ܟܘܨܬܝܢܐܝܬܝܐ ܟܘܨܬܝܢܐ ܟܘܨܬܝܢܐ

SYRISK ORTODOXA KYRKAN I SVERIGE

SST har de senaste åren varit både en part i dialogen, förmedlat statsbidrag och byggt upp plattformar för dialog och samverkan. Dessa plattformar är uppskattade av många samfund, och anses i stort sett välfungerande. Samtidigt har dessa plattformar medfört en viss otydlighet i rollfördelningen, en otydlighet som också anas i myndighetens beskrivning av sin verksamhet.

Vi ser SST som regeringens företrädare i dialogen med trossamfunden. Myndigheten förmedlar statliga bidrag och stöttar de bidragsberättigade trossamfundens arbete. Ett förtydligande av de berörda myndigheternas mandat och roll i relation till trossamfunden vore en önskvärd del i den pågående organisationsförändringen, också för att undvika missförstånd under framtagandet av eventuella kommande myndighetsinstruktioner.

SST stödjer idag krisberedskapsarbetet bland de statsstödsberättigade trossamfunden, men förutsättningarna för detta arbete skiljer sig åt betydande mellan de olika samfunden. SSTs dialoggrupp i krisberedskapsfrågor syftar således till just dialog snarare än samordning eller koordinering. Vidare förmedlas samfundens kunskaper, arbete och färdigheter gällande exempelvis existentiell hälsa framför allt genom trossamfunden själva och deras samarbetskanaler, än genom SSTs kanaler.

Södertälje den 20 juni 2024

för Syrisk-ortodoxa kyrkan i Sverige

Aynur Kordholmen
Kansliansvarig